

BÀI GIẢNG: THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT
CHUYÊN ĐỀ: TRUYỆN NGẮN
MÔN: NGỮ VĂN
GIÁO VIÊN: TRẦN HƯƠNG GIANG

MỤC TIÊU

- ✓ Nhận biết được sự khác nhau giữa cách dẫn trực tiếp và cách dẫn gián tiếp.
- ✓ Biết vận dụng hai cách dẫn này để giải quyết các bài tập thực hành và trong viết, nói, nghe.

I. KHÁI QUÁT KIẾN THỨC

1 Thế nào là cách dẫn trực tiếp, cách dẫn gián tiếp

- Dẫn trực tiếp là nhắc lại nguyên văn lời nói hay ý nghĩ của một người (một nhân vật). Trong ngôn ngữ nói, lời dẫn trực tiếp được đánh dấu bằng chỗ nghỉ hơi. Trong ngôn ngữ viết, lời dẫn trực tiếp được đặt sau dấu hai chấm và trong ngoặc kép.

- Dẫn gián tiếp là thuật lại lời nói hay ý nghĩ của một người (một nhân vật) có điều chỉnh cho phù hợp. Trong ngôn ngữ nói, lời dẫn gián tiếp thường không được đánh dấu bằng chỗ nghỉ hơi rõ rệt. Trong ngôn ngữ viết, lời dẫn gián tiếp không được đánh dấu bằng dấu hai chấm và dấu ngoặc kép.

2 Chuyển đổi từ cách dẫn trực tiếp sang cách dẫn gián tiếp

- Lược bỏ dấu ngoặc kép, dấu hai chấm đánh dấu phần dẫn trực tiếp.

- Diễn đạt lại nội dung phần dẫn trực tiếp sao cho thích hợp, đảm bảo trung thành với ý được dẫn trong VB gốc: thêm từ “rằng”, “là”

VD:

Ông Hai cất tiếng hỏi thằng Húc: “Thế con ủng hộ ai?”

-> Ông Hai cất tiếng hỏi thằng Húc rằng nó ủng hộ ai.

HƯỚNG DẪN GIẢI

Câu 1: [SGK]

Cách giải:

- a) – 4)
- b) – 3)
- c) – 2)
- d) – 1)

Câu 2: [SGK]

Cách giải:

a.

- Cách dẫn trực tiếp

- Dấu hiệu: Đặt sau dấu hai chấm và trong dấu ngoặc kép

- Sự phù hợp: Hồ Chí Minh đã trích nguyên câu văn trong Bản Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền của Cách mạng Pháp năm 1791 để khẳng định tự do, bình đẳng là quyền mà tất cả mọi người dân trên thế giới được hưởng.

b.

- Cách dẫn gián tiếp

- Dấu hiệu:

+ Không đặt sau dấu hai chấm và trong dấu ngoặc kép

+ Lời dẫn không trích y nguyên lời nói của nhân vật mà đã điều chỉnh, thay đổi theo lời người thuật lại.

- Sự phù hợp: Cách dẫn này hoàn toàn phù hợp với mục đích và nội dung của lời dẫn (tóm tắt lời kể của ông Hai + thể hiện thái độ, đánh giá của người kể chuyện)

c.

- Cách dẫn trực tiếp

- Dấu hiệu: Đặt sau dấu hai chấm và trong dấu ngoặc kép

- Sự phù hợp: Cách dẫn này hoàn toàn phù hợp với mục đích và nội dung của lời dẫn (Phản ánh trung thực ý nghĩ nhanh, thoáng qua của nhân vật)

Câu 3: [SGK]

Cách giải:

a. Vũ Nương nhân đó cũng đưa gửi một chiếc hoa vàng mà nhờ Phan Lang rằng nói hộ với chàng Trương, nếu còn nhớ chút tình xưa nghĩa cũ với Vũ Nương thì xin hãy lập một đàn giải oan ở bến sông, đốt cây đèn thần chiếu xuống nước, nàng sẽ trở về.

b. Sau khi thằng con đi, lão tự bảo với chính mình rằng cái vườn là của con lão. Hồi còn mồ ma vợ lão, vợ lão cố thắt lưng buộc bụng, dè sẻn mãi, mới để ra được năm mươi đồng bạc tậu. Hồi ấy, mọi thứ còn rẻ cả...

c. Nhà văn Xu-khôm-lin-xki (Sukhomlynsky) đã nói rằng con người sinh ra không phải để tiêu biến như một hạt cát vô danh. Họ sinh ra để in dấu trên mặt đất, in dấu lại trong trái tim người khác.

Câu 4: [SGK]

Cách giải:

Gợi ý:

- Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề và đưa ra nhận định, đánh giá về vấn đề đó.

- Thân đoạn: Tại sao? Như thế nào?

+ Tại sao tinh thần yêu nước lại là truyền thống quý báu của nhân dân ta.

(Từ xưa => nay ...)

- + Liên hệ bản thân: cảm nhận về tinh thần yêu nước của nhân dân ta.
- Kết đoạn: Tổng kết vấn đề.